

Ärende 2013/1892 **handling**
Handläggare Nanna Holst

Minnesanteckningar från utredningsöverläggning med företrädare för Mittuniversitetet hos Diskrimineringsombudsmannen, DO, den 10 april 2014

Närvarande: Susanna Öhman (SÖ), dekan, Fakulteten för humanvetenskap

Karin Olsson (KO), kanslichef för Fakulteten

Arne Wahlström (AW), chefsjurist på Mittuniversitetet

Nanna Holst (NH), jurist och utredare, DO

Caroline Wieslander Blücher, jurist och utredare, DO

NH introducerar DO och beskriver ärendets handläggning.

SÖ är som dekan chef över Fakulteten. Hon är också ordförande i Mittuniversitetets strategigrupp för lika villkor.

En lektorstjänst innehåller ett antal moment, se p 12 i Fakultetens yttrande 2014-02-13. En heltidstjänst omfattar 1700 arbetstimmar per år. Det är Fakulteten som leder och fördelar arbetet vilket innebär att t ex forskningsmedel delas ut i tid, timmar, till respektive lektor. Varje år grovplanerar Fakulteten innehållet i tjänsterna tillsammans med den anställda. Kommer man inte överens så kopplas facket in.

I högskoleförordningen finns tre lärartjänster reglerade

- adjunkt, ej disputerad universitetslärare
- lektor, antingen disputerad doktor eller oavlönad docent (den sistnämnda är en titel som anger bildningsnivå)
- professor

Bedömningen av om en person besitter erforderlig kompetens för att befordras utgår från vetenskaplig (i förekommande fall konstnärlig) och pedagogisk skicklighet, självständighet etc.

Tjänsterna är tillsvidareanställningar med en fast månadslön. Forskningsmedel får den anställda del av genom att de får en större del forskningstid i sin tjänst medan universitetet förvaltar medlen.

SÖ, KO och AW informerar kring begreppen och kraven i karrärgången och villkoren för olika tjänster och titlar.

Innehållet i tjänsterna förhandlas löpande och år från år. En del personer förhandlar i samband med att de erhåller en tjänst.

Den så kallade fria rätten till befordran som innebar att en person som uppfyllde kraven för befordran till professor hade rätt att få en professur oavsett om lärosätet hade behov av det har tagits bort. Det är nu enligt autonomireformen upp till lärosätet att besluta om professurer.

SÖ beskriver att bakgrunden till meriteringsstödet till forskare av underrepresenterat kön (i fortsättningen Meriteringsstödet) vid Fakulteten för humanvetenskap var den låga andelen kvinnliga professorer. Eftersom forskningspengar till största delen fördelas till professorer så innebar det, förutom könsobalansen i sig i professorskåren, även att forskningsmedlen framförallt kom män till godo.

Vid bedömning av om det råder balans mellan könen har Fakulteten 40/60 som riktmärke. Meriteringsstödet uppgår till 1,5 miljoner kronor som årligen fördelas på två personer. Summan utgör mindre än 2 % av Fakultetens interna forskningspengar erhållna från staten. Summan utgör ca 6 % av de forskningsmedel som fördelas till lektorer. För att bedöma om en sökande av Meriteringsstödet är ca ett år från att befordras till professor anlitas en extern sakkunnig.

Fakulteten får årligen 85-95 miljoner kronor i forskningsmedel av staten. Ungefär lika mycket tillkommer genom forskarnas ansökningar om externa medel. Kravet på Fakulteten från regeringen enligt senaste regleringsbrev är att 32 % av de professorer som anställs ska vara kvinnor. Fakultetens mål är könsfördelning 40/60 över hela kåren. Under åren 2009-2013 blev 7 kvinnor och 12 män befordrade till professorer. Sex av de sju kvinnorna som befordrades hade sökt och beviljats Meriteringsstödet.

Effekten av Meriteringsstödet, som funnits under 2010-2013, blev följande:

år 2010 bägge blev professorer

år 2011 en blev professor, den andra gick i pension

år 2012 en blev professor, en bytte fakultet

år 2013 bägge blev professorer

Alltså blev sex av de åtta kvinnliga lektorer som beviljades Meriteringsstöd befordrade till professorer. År 2005 gjorde Fakulteten en engångssatsning och befordrade en kvinna till professor, se Fakultetens yttrande 2014-02-13, s 5.

Fakultetens uppfattning är att Eivind Torp (ET) har beviljats betydligt mer forskningsmedel ur Fakultetens interna medel än de flesta andra lektorer. ET har inte sökt och inte erhållit externa forskningsmedel. ET har enligt Fakulteten i jämförelse med andra lektorer inte presterat mycket. Han har publicerat en recension efter docentmeritering 2010. Publiceringstraditionen ser dock olika ut och kanhända arbetar ET på ett större verk som tar längre tid. Bedömningen från Fakultetens sida är ändå att han inte skulle ha fått Meriteringsstödet om han hade sökt det på grund av att han inte är ca ett år från att befordras till professor.

De sökande till Meriteringsstödet rangordnas av en extern sakkunnig utifrån vetenskaplig och pedagogisk skicklighet och utifrån kriteriet ca ett år kvar till professors befordran. Fakultetens uppfattning är att ET skulle ha kommit långt ned i rangordningen om han bedömts av en sakkunnig. De personer som beviljats Meriteringsstödet har själva varit bra på att dra in externa medel. Fakulteten måste dock oftast medfinansiera ett forskningsprojekt för att externa medel ska beviljas.

På frågan varför ET fått jämförelsevis mycket interna forskningsmedel är svaret att medlen fördelas till avdelning och ämne. Inom ämnet juridik finns två lektorer, ET och en till som inte är forskningsaktiv och således inte får några forskningsmedel. Det innebär att tilldelas avdelningen pengar så får ET dem, det finns inte någon konkurrens. Fakulteten ser inte något stort behov av att bygga upp forskning i ämnet juridik och inte ett stort behov av en professur. Orsaken till att ET ändå fått så pass mycket forskningsmedel är att det setts som en kompetensutveckling.

SÖ redogör för hur olika former av forskningsmedel, interna medel, uppdragsforskningsmedel och bidragsforskningsmedel förvaltas av Fakulteten. Fakulteten anser att uppföljningen av fördelade forskningsmedel är dålig. Ett skäl är att principen om den fria forskningen råder, dvs det är upp till forskaren att planera och genomföra forskningen efter eget huvud. En viss uppföljning kan utövas i samband med prövningen av lektors ansökan om mer medel. Fakulteten anser dock att ett bättre uppföljningssystem behövs.

På fråga varför information om Meriteringsstödet för 2014 inte gick ut till alla oavsett kön svarar Fakulteten att det får betecknas som ett misstag.

Tidigare år har information lämnats till alla. Förutom ET har inte någon man sökt Meriteringsstödet. I den omgång då ET sökte stödet skickade Fakulteten samtliga ansökningar oavsett kön till extern sakkunnig för

bedömning. Den sakkunniga bedömde att ET inte uppfyllde kravet att tillhöra underrepresenterat kön och gjorde därför inte någon bedömning i övrigt av hans ansökan, se bilaga 7 till Anmälan om diskriminering (handling 11). **Det var inte Fakulteten som sorterade bort ET:s ansökan.**

Meriteringsstödet kommer inte att utlysas för nästa år. Fakulteten har kommit en bit med arbetet för jämnare könsfördelning och arbetar nu med att göra om modellen. Målet är att respektive avdelning ska integrera lika villkor i sitt löpande arbete, som en del av den strategiska planen för respektive ämne.

På frågan om vart Meriteringsstödet tar vägen om det inte skulle finnas behöriga sökande att dela ut det till är svaret att det går in i den allmänna potten forskningsmedel. Därigenom kan det komma alla tillgodo oavsett kön.

Det är en felaktig uppfattning att det är forskningen som driver karriären mot professor. Lika stor vikt ska vid sakkunnigbedömningen läggas vid pedagogisk färdighet som vid vetenskaplig. Det står i högskolelagen 3 kapitlet 2 §.

Fakulteten anser att de ca 2 % av interna forskningsmedlen som Meriteringsstödet utgör är av liten betydelse vad gäller mäns möjlighet att meritera sig för befordran. När det gäller de forskningsmedel som fördelas på lektornivå, ca 25 %, så utgör Meriteringsstödet ca 6 %. Även kostnader för medfinansiering av externt sökta medel ska räknas med.

Könsobalansen bedöms på aggregerad nivå för fakulteten. På frågan om det finns en risk att en kvinna på en avdelning där det råder könsbalans(40/60) kan få Meriteringsstödet, så menar SÖ att den är teoretisk. Målet med Meriteringsstödet har varit att överhuvudtaget få fler kvinnliga professorer oavsett i vilket ämne för att uppnå att fler kvinnor får sig forskningsmedel tilldelat. Detta eftersom större delen av medlen fördelas till professorer. Det finns ännu inte något ämne inom vilket det enbart finns kvinnliga professorer. Strukturen är att kvinnor blir professorer senare i livet. Nu är fler studenter kvinnor än för några år sedan vilket kommer att påverka strukturen och ”glastaket”.

Mittuniversitetet åtar sig att skicka den statistik som DO efterfrågat under mötet samt andra dokument som kan förtydliga deras uppgifter.

Nedtecknat av

Caroline Wieslander Blücher

Utredare/jurist